

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **P.**, so sídlom v J., proti žalovanej **Z.**, so sídlom v N., zastúpenej JUDr. R. J., advokátom v B., **o náhradu majetkovej ujmy**, vedenej na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 25 C 39/2008, na dovolanie žalovanej proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre z 30. apríla 2010 sp. zn. 9 Co 101/2010 takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žiadnemu z účastníkov náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Okresný súd Nitra uznesením z 15. marca 2010 č.k. 25 C 39/2008-400 zrušil ustanovenie znaleckej organizácie K. za znalca, ustanovenej na základe svojho uznesenia z 9. februára 2009 č.k. 25 C 39/2008-208, ďalším výrokom ustanovil za znalca v tomto konaní K. K., znalca v odbore ochrana životného prostredia, odvetvie čistota vôd, odhad škôd v životnom prostredí, ktorému uložil vypracovať znalecký posudok, v ktorom určí ročnú výšku majetkovej ujmy žalobcu za obmedzenie užívania pozemkov v ochranných pásmach vodárenských zdrojov podľa § 32 ods. 6 zákona č. 364/2004 Z.z. v spojení s nariadením vlády č. 184/2003 Z.z. v rokoch 2004 až 2007 vrátane, pričom v rámci posudku znalec overí správnosť geometrického plánu, nájomných zmlúv, ochranného pásma zdroja za účelom identifikácie rozsahu územia, na ktoré sa náhrada vzťahuje so skutočným stavom v súlade so zákonom a za účelom vypracovania znaleckého posudku mu povolil pribrať na posúdenie čiastkových otázok konzultanta z príslušného odboru.

Krajský súd v Nitre uznesením z 30. apríla 2010 sp. zn. 9 Co 101/2010 odmietol odvolanie žalovanej v napadnutej časti týkajúcej sa ustanovenia K. K., za znalca v tomto konaní a žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania nepriznal. Odmietnutie odvolania odôvodnil ustanovením § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. a ustanovením § 202 ods. 3 písm. a/ O.s.p. a uviedol, že k uzneseniam, ktorými sa upravuje vedenie konania patrí okrem iného aj uznesenie o nariadení dokazovania (§ 125 až § 131 O.s.p.) a tieto uznesenia nemajú vplyv na rozhodnutie vo veci samej, ani nemôžu prívodiť na strane účastníka v konaní nejakú ujmu na jeho právach a preto možnosť podať odvolanie by bola v rozpore s účelom občianskeho súdneho konania, ku ktorému patrí aj to, aby bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov účastníkov a aby ochrana práv bola rýchla a účinná (§ 1 a 6). Rozhodnutie o trovách konania odôvodnil ustanovením § 224 v spojení s § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p., pretože odmietnutie odvolania sa svojimi účinkami rovná zastaveniu konania.

Proti uzneseniu odvolacieho súdu podala dovolanie žalovaná, ktorá navrhla uznesenie odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie. Prípustnosť dovolania odôvodnila ustanovením § 241 ods. 2 písm. a/ v spojení s ustanovením § 237 písm. f/ O.s.p., keď mala za to, že postupom odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom. Nesúhlasila s názorom odvolacieho súdu, že uznesenie o ustanovení znalca je za každých okolností uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania, pre ktorý dôvod by proti nemu nebolo prípustné odvolanie, pretože predmetom konania je v tomto prípade náhrada majetkovej ujmy za obmedzenie užívania pozemkov v ochranných pásmach vodárenských zdrojov v zmysle § 32 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách a jeho ustanovenie § 32 ods. 6 stanovuje, že ak sa nedosiahne dohoda, výška majetkovej ujmy sa určí na základe znaleckého posudku, z čoho je zrejmé, že dôkazným prostriedkom na určenie výšky prípadnej majetkovej ujmy je znalecký posudok. Preto uznesenie, ktorým bol ustanovený znalec na vypracovanie takéhoto posudku, nepovažuje za také uznesenie, ktoré nemá vplyv na rozhodnutie vo veci samej, keďže rozhodnutie súdu vo veci samej je priamo závislé od znaleckého posudku vypracovaného znalcom ustanoveným uznesením súdu. V súvislosti s kategorizáciou uznesení o vedení konania, voči ktorým nie je prípustné odvolanie poukázal aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 36/2003, v ktorom súd konštatuje, že „súd musí v každom konkrétnom prípade zvažovať, či uznesenie spadá do kategórie uznesení, ktorými sa upravuje vedenie konania“. V tomto prípade sa podľa jej názoru odvolací súd vôbec nevysporiadal s tým a žiadnym spôsobom neodôvodnil, prečo uznesenie o ustanovení znalca spadá do kategórie uznesení, ktorým sa upravuje vedenie konania, a to i napriek tomu, že

prvostupňový súd zjavne nepovažoval toto uznesenie za uznesenie upravujúce vedenie konania o čom svedčí tá skutočnosť, že proti nemu pripustil odvolanie a uznesenie riadne doručil účastníkom konania, keď v zmysle ustanovenia § 168 ods. 2 O.s.p., uznesenie súd doručí účastníkom konania, ak je proti nemu prípustné odvolanie alebo ak to je pre vedenie konania potrebné alebo ak ide o uznesenie, ktorým sa účastníkom ukladá nejaká povinnosť. V danom prípade sa účastníkom konania neuložila žiadna povinnosť a nie je to potrebné ani pre vedenie konania, súd toto uznesenie doručoval účastníkom výlučne z dôvodu možnosti podania odvolania voči nemu a prípustnosť odvolania vyslovil súd prvého stupňa aj v poučení o opravnom prostriedku.

Žalobca vo svojom vyjadrení k dovolaniu žalovanej uviedol, že uznesenie o ustanovení znalca nie je uznesením, ktorého účinky majú priamy súvis s rozhodovaním vo veci samej. Nemožno preto akceptovať účelové zjednodušenie žalovanej, ktorá hovorí o „vplyve uznesenia na rozhodnutie vo veci samej“. Takým postupom by bolo možné dospieť k záveru, že v podstate každé (procesné) rozhodnutie súdu má, ako jednotlivý krok v ucelenom systéme občianskeho súdneho procesu, v konečnom dôsledku vplyv na meritórne rozhodnutie. Nejde o uznesenie samotné, ako zjednodušuje žalovaná, ide o jeho prípadné účinky, ktoré majú alebo nemajú mať súvis (nie teda vplyv) s rozhodovaním vo veci samej. V tomto zmysle účinky uznesenia o ustanovení znalca ako také nemajú súvis s rozhodnutím vo veci samej. Navrhol dovolanie žalovanej zamietnuť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), skúmal najskôr to, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť dovolaním (§ 236 a nasl. O.s.p.), a bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O.s.p.) dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, voči ktorému takýto opravný prostriedok nie je prípustný.

Podľa ustanovenia § 236 ods. 1 O.s.p. dovolaním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa.

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 ods. 1 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1

písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. dovolanie je tiež prípustné proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa doslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu nevykazuje niektorý zo znakov uvedených uznesení (v danom prípade uznesením odvolacieho súdu bolo odmietnuté odvolanie žalovanej), je zrejmé, že ide o prípad, v ktorom Občiansky súdny poriadok dovolanie podľa § 239 nepripúšťa.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O.s.p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p.

Podľa tohto ustanovenia je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (aj uzneseniu), pokiaľ a/ sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b/ ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, c/ účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, d/ v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e/ sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, f/ účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, g/ rozhodoval vylúčený sudca alebo bol

súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát. Najvyšší súd Slovenskej republiky nezistil existenciu žiadnej podmienky prípustnosti dovolania uvedenej v tomto zákonnom ustanovení. Nezistil ani podmienku prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ktorú namietala dovolateľka. Prípustnosť dovolania podľa tohto ustanovenia, spočívajúca v odňatí možnosti účastníka konať pred súdom, by mohla byť daná aj v prípade rozhodnutia súdu o odmietnutí odvolania, ak by pre takéto rozhodnutie neboli splnené zákonom stanovené podmienky.

Odmietnutie odvolania v preskúmvanej veci odôvodnil odvolací súd jeho neprípustnosťou. Dovolací súd sa preto zaoberal správnosťou rozhodnutia odvolacieho súdu z hľadiska otázky prípustnosti odvolania.

Podľa ustanovenia § 202 ods. 3 písm. a/ O.s.p., odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa upravuje vedenie konania.

Citované ustanovenie § 202 ods. 3 písm. a/ O.s.p. stanovuje zásadu, podľa ktorej proti uzneseniam týkajúcim sa vedenia konania odvolanie nie je prípustné.

Podľa ustanovenia § 167 ods. 1 O.s.p., ak zákon neustanovuje inak, rozhoduje súd uznesením. Uznesením sa rozhoduje najmä o podmienkach konania, o zastavení alebo prerušení konania, o odmietnutí návrhu na začatie konania, o zmene návrhu, o späťvzátí návrhu, o zmieri, o trovách konania, ako aj o veciach, ktoré sa týkajú vedenia konania.

Uznesenia, proti ktorým nie je odvolanie prípustné podľa § 202 ods. 1 písm. a/ O.s.p., sú v zákone vymedzené len všeobecne. Súd preto musí v každom konkrétnom prípade zvažovať, či ide o uznesenie, ktorým sa upravuje vedenie konania. Rozhodujúcimi hľadiskami pre uvedené posúdenie tu sú okolnosti, že ide o rozhodnutia, ktoré nemajú vplyv na rozhodnutie vo veci samej, že sa týkajú otázok, ktoré v záujme hospodárneho vedenia konania vyžadujú rýchle riešenie bez toho, aby odopretie možnosti opravného prostriedku mohlo byť na ujmu práv účastníkov konania alebo tretích osôb, a že súd nimi nie je viazaný a môže ich zmeniť bez toho, aby bolo potrebné podať odvolanie. Uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania, je podľa ustálenej súdnej praxe okrem uznesenia, ktorým súd berie na vedomie procesné úkony účastníkov alebo tretích osôb (doplnenie žaloby a pod.) alebo ich procesné následky (zmenu v okruhu účastníkov, ktorá nastáva priamo zo zákona a pod.), napr.

uznesenie o odpustení poriadkovej pokuty (§ 53 ods. 4), uznesenie o predĺžení lehoty (§ 55), uznesenie o spojení vecí na spoločné konanie alebo o vylúčení vecí na samostatné konanie (§ 112), uznesenie o odročení pojednávania (§ 119 ods. 1), uznesenie, ktorým súd zamieťa návrh na vykonanie dôkazu (§ 120 ods. 1), uznesenie o ustanovení znalca (§ 127 ods. 1), uznesenie o priznaní oslobodenia od súdnych poplatkov (§ 138 ods. 1), uznesenie, ktorým sa ukladá navrhovateľovi v konaní o spôsobilosti na právne úkony, aby v primeranej lehote predložil lekárske vyšetrenie o duševnom stave vyšetrovaného (§ 186 ods. 2), a pod. Za uznesenie, ktorým sa upravuje len vedenie konania však nemožno považovať uznesenie o uložení poriadkovej pokuty (§ 53 ods. 1), uznesenie o zaistení dôkazu (§ 78) alebo uznesenie o zaistení predmetu dôkazného prostriedku vo veciach týkajúcich sa práv duševného vlastníctva (§ 78b). Uznesenie o ustanovení znalca podľa § 127 ods. 1 O.s.p. je uznesením, ktorým sa upravuje vedenie konania a preto odvolanie proti nemu nie je prípustné (§ 202 ods. 3 písm. a/ O.s.p.). Právny záver odvolacieho súdu o neprípustnosti odvolania bol preto správny a na veci nič nemení skutočnosť, že uznesenie obsahovalo nesprávne poučenie o možnosti podať odvolanie proti predmetnému uzneseniu, keďže nesprávne poučenie nemení nič na uvedených zákonných ustanoveniach. Rozhodnutím o odmietnutí odvolania, pre ktoré boli splnené zákonné podmienky, nebola dovolateľke odňatá možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p.

Nakoľko prípustnosť dovolania v danom prípade nemožno vyvodiť z ustanovenia § 239 O.s.p. a v dovolacom konaní nevyšlo najavo, že by konanie na súdoch nižších stupňov bolo postihnuté vadami uvedenými v ustanovení § 237 O.s.p., odmietol Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie podľa § 243b ods. 4 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému je tento opravný prostriedok neprípustný. Pritom riadiac sa právnou úpravou dovolacieho konania, nemohol sa zaoberať napadnutým uznesením z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O náhrade trov dovolacieho konania rozhodol podľa § 146 ods. 1 písm. c/ O.s.p. (s použitím analógie) v spojení s § 243b ods. 5 O.s.p., keď neboli dané dôvody pre použitie ods. 2 tohto ustanovenia.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3:0.

P o u ě n i e : Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 24. mája 2011

JUDr. Eva Sakálová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia : Jarmila Uhlířová